

Vaststelling reikwijdtenotitie bij Warenwetbesluit attractie- en speeltuinstellingen

22 februari 2007
VGP/PSL 2751205

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport maakt de onderliggende notitie behorende bij het Warenwetbesluit attractie- en speeltuinstellingen bekend:

Reikwijdte notitie behorende bij het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltuinstellingen (WAS)
(Herziening reikwijdte attractiebesluit (RBVAS) – versie 12-11-98)

Achtergrond

Het Warenwetbesluit attractie- en speeltuinstellingen (WAS) richt zich op het terugdringen van ongevallen ten gevolge van attractie- en speeltuinstellingen, door voor te schrijven dat het toestel enerzijds zelf geen aanleiding vormt voor ongevallen en anderzijds zo min mogelijk letsel veroorzaakt bij ongevallen, die voortkomen uit het gedrag van het publiek, dat niet overeenkomstig de bestemming is van het toestel, maar wel redelijkerwijs te verwachten is.

Vooral kinderen kunnen creatief zijn in hun speelgedrag, waardoor vele inrichtingen/constructies als speel- of attractietoestel door kinderen gebruikt zouden kunnen worden. Hierbij kan aangemerkt worden dat de eisen in het WAS zich vooral richten op het terugbrengen van niet-aanvaardbare risico's, aangezien het spelen op zich zal altijd enige vorm van risico met zich mee zal brengen. In deze herziene reikwijdte notitie van het WAS zal nader worden ingegaan op de vraag welke inrichtingen/constructies (mede gezien hun plaatsing) als speeltuinstel of als attractietoestel onder het WAS aangemerkt kunnen worden. Tevens biedt deze herziene reikwijdte notitie een tweetal stroomschema's welke houvast kunnen bieden om dit te bepalen. In tabellen worden voorbeelden van inrichtingen/constructies gegeven die wel of niet onder het WAS vallen. De Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) houdt toezicht op het WAS en kan

deze lijst onderhouden en actueel houden.

Speeltuinstellingen

Omschrijving spelen

Spelen is veelal een bezigheid voor opgroeiende kinderen, waarbij zij lichamelijke en sociale vaardigheden kunnen ontwikkelen. Spelen is vooral gericht op vermaak, recreatie en ontspanning. Het is goed mogelijk dat door het spelen het lichaam getraind wordt, echter bij spelen ligt hier niet zo specifiek de nadruk op, zoals dat bij sportbeoefening wel het geval is. Sport is gericht op het (blijven) verbeteren van bepaalde specifieke lichamelijke vaardigheden of eigenschappen, vaak in combinatie met prestatie en/of competitie.

Wanneer is een inrichting/constructie een speeltuinstel als bedoeld in het WAS?

Speeltuinstellingen worden in het Warenwetbesluit attractie en speeltuinstellingen (WAS) gedefinieerd als een inrichting voor vermaak of ontspanning waarbij uitsluitend van zwaartekracht of van fysieke kracht van de mens gebruik wordt gemaakt.

De betekenis van een inrichting is hier: samenstel van toestellen, constructie. Bij een speeltuinstel welke onder het WAS valt, gaat het om een 'permanente' inrichting/constructie; een inrichting/constructie die bedoeld is bij productie of bij plaatsing op locatie om op de lange(re) termijn bespeeld te worden voor vermaak of ontspanning waarbij uitsluitend van zwaartekracht of van fysieke kracht van de mens gebruik wordt gemaakt. Het kan dus ook een inrichting/constructie zijn die meerdere keren op- en afgebouwd kan worden. Eenmalig op te zetten en te gebruiken speeltuinstellen op bouwspelplaatsen vallen niet onder deze definitie.

De nadruk bij een speeltuinstel ligt dus op recreatie, vermaak en ontspanning en niet op behendigheid, lichaamsvoeding- en training al dan niet in combinatie met prestatie en/of competitie.

'Directe' en 'indirecte' speeltuinstellingen

Het onderscheid kan gemaakt worden in inrichtingen/constructies die direct als speeltuinstel aan te merken zijn en inrichtingen/constructies die voornamelijk door hun plaatsing op een bepaalde locatie aan te merken zijn als speeltuinstel (*indirect*).

In het eerste geval gaat het om inrichtingen/constructies die bij fabricage/ontwerp bedoeld zijn als speeltuinstel en aan alle bovengenoemde kenmerken voldoen. Hierbij kan gedacht worden aan de glijbaan, de wipkip, het klimrek e.d. Een dergelijk speeltuinstel valt echter alleen als speeltuinstel onder het WAS wanneer het beschikbaar is gesteld/geplaatst is op een terrein voor publiek gebruik (zie verderop in de tekst voor de omschrijving van de speelomgeving). Een inrichting/constructie die niet bij fabricage bedoeld is als speeltuinstel valt echter alleen als speeltuinstel onder het WAS wanneer het aan de eerder genoemde algemene kenmerken voldoet (het kenmerk van ontspanning en vermaak kan hier achterwege blijven) én geplaatst is op een terrein voor publiek gebruik waar minimaal één constructie/inrichting is geplaatst die direct als speeltuinstel (of attractietoestel) aan te merken is.

Bij inrichtingen/constructies die indirect als speeltuinstel aan te merken zijn gaat het wel om inrichtingen/constructies met een duidelijke speelwaarde; de inrichting/constructie kan daarbij extra toegankelijk gemaakt of bewerkt zijn (bijvoorbeeld verlaagd of opengewerkt) waardoor de inrichtingen/constructies extra aantrekkelijk zijn voor kinderen en daarmee ook zogenaamde speelrisico's (vallen, beknelling, snijden) met zich meebrengen. Een gewone prullenbak of een zitbankje (geen duidelijke speelwaarde of bewerking/aanpassing) valt hier dus niet onder.

Het beoogd gebruik en de toepassing van een inrichting/constructie en de mogelijke speelrisico's, die samenhangen met de locatie van een inrichting/constructie, speelt dus een grote rol in het bepalen of een

inrichting/constructie een speeltoestel is volgens het WAS of niet.

Publieke/private speelomgeving

Het besluit is uitsluitend van toepassing op speeltoestellen die beschikbaar zijn gesteld voor publiek gebruik. De term publiek gebruik dient breed te worden geïnterpreteerd. Speeltoestellen in kinderdagverblijven en in niet vrij toegankelijke instellingen/terreinen en/of wanneer dit door ledenverband beperkt is, vallen wel degelijk onder het besluit. Het maakt daarbij niet uit of de speeltoestellen zich buiten of binnen bevinden. Er is slechts sprake van particulier gebruik, indien het speeltoestel uitsluitend in de sfeer van de particuliere huishouding wordt gebruikt, waar toezicht van overheidswege inbreuk op de privé-sfeer zou betekenen. Hierbij kan gedacht worden aan een speeltoestel dat zich bevindt in de tuin behorende bij een particuliere woning.

Een publiek terrein of plaats waar zich één of meerdere toestellen bevinden die direct als speeltoestellen (of attractietoestellen) aan te merken zijn zoals eerder beschreven kan gedefinieerd worden als een *publiek speel(-attractie)terrein*.

In tegenstelling tot een 'direct' speeltoestel, bepaalt een inrichting/constructie die niet bij fabricage/ontwerp bedoeld is als speeltoestel niet of een terrein een *publiek speel(-attractie)terrein* is.

De aanwezigheid van een dergelijke inrichting/constructie op een *publiek speel(-attractie)terrein* (dan is er dus al minimaal één 'direct' speeltoestel of attractietoestel aanwezig), bepaalt wel of de inrichting/constructie in die situatie als (indirect) speeltoestel onder het WAS kan worden aangemerkt.

De fysieke begrenzing van een *publiek speel(-attractie)terrein* is mogelijk in de praktijk niet altijd eenduidig. Wanneer constructies/inrichtingen die niet *direct* als speeltoestel aan te merken zijn (zie eerdere uitleg) een vrije en directe ligging hebben ten opzichte van het terrein met andere speeltoestellen (en/of attractietoestellen), kunnen deze onder het WAS vallen. Dit zal per situatie beoordeeld moeten worden. Uiteraard blijft het uitgangspunt hierbij het terugbrengen van niet-aanvaardbare risico's ten gevolge van het beoogd gebruik. Een 'direct' speeltoestel, valt, indien

het beschikbaar is voor publiek gebruik, altijd onder het WAS, ongeacht de ligging ten opzichte van een (ander) *publiek speel(-attractie)terrein*.

Sporttoestellen versus speeltoestellen

Zoals eerder al is beschreven is sport erop gericht om bepaalde specifieke lichamelijke vaardigheden of eigenschappen te (blijven) verbeteren, vaak in combinatie met prestatie en/of competitie. Sporttoestellen zijn bedoeld om aan het verbeteren van deze lichamelijke vaardigheden of eigenschappen bij te dragen. In sommige gevallen kunnen sporttoestellen echter als speeltoestel onder het WAS vallen.

Sporttoestellen die zijn aangepast en hierdoor een toegevoegde speelwaarde hebben voor spelende kinderen (bijvoorbeeld een klimelement aan een voetbaldoel), kunnen worden aangemerkt als een speeltoestel en vallen dus (*direct*) onder het WAS wanneer zij op een publiek speelterrein zijn geplaatst.

Sporttoestellen die niet zijn aangepast en hierdoor geen toegevoegde speelwaarde hebben voor spelende kinderen kunnen echter wél onder het WAS vallen, wanneer ze geplaatst zijn op een terrein voor publiek gebruik waar minimaal één constructie/inrichting is geplaatst die *direct* als speeltoestel (of attractietoestel) aan te merken is (bijvoorbeeld een glijbaan, wipkip, klimrek etc). Het gaat dan alleen om sporttoestellen die net als reguliere speeltoestellen een potentieel *speelrisico* (vallen, beknelling, snijden) met zich mee kunnen brengen. Voorbeelden van sporttoestellen die

Stroomschema WAS-Speeltoestellen

Onderstaand stroomschema kan houvast bieden bij het bepalen of een inrichting als speeltoestel onder het WAS valt of niet. Het stroomschema zal mogelijk niet in alle gevallen uitsluitend kunnen geven. In dergelijke gevallen en bij twijfel is het raadzaam de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) te consulteren. De VWA, als toezichthouder op het WAS, kan specifieke situaties toetsen aan het WAS en deze reikwijdte notitie nader interpreteren.

een speelrisico met zich meebrengen wanneer zij geplaatst zijn op een speelterrein, zijn klimwanden en fitnessstoestellen.

Sporttoestellen (al dan niet aangepast) die zich niet op een publiek speelterrein bevinden (zie daarvoor ook de definitie verderop in de tekst), vallen niet onder het WAS.

Sporttoestellen die niet zijn aangepast, hierdoor geen toegevoegde speelwaarde hebben en niet of nauwelijks een speelrisico met zich meebrengen zoals pannakooien, basketbaldoelen, volleybalinrichtingen, voetbaldoelen vallen daarom niet onder het WAS, ook niet als zij op een publiek speelterrein geplaatst zijn.

Speelgoed versus speeltoestellen

Het onderscheid tussen een speeltoestel en speelgoed hangt onder andere samen met het speelgebruik. Zo is het spel ten aanzien van speeltoestellen vaak te omschrijven door middel van de voorzetsels; op, in, aan en onder. Speelgoed is ontworpen of bestemd om bij het spelen door kinderen te worden gebruikt. Speelgoed heeft veelal kleinere afmetingen en een mobiel karakter. Het spel ten aanzien van speelgoed is vaak te omschrijven door middel van de voorzetsels: mee en met. Speelgoed valt onder het Warenwetbesluit speelgoed. Speeltoestellen die zijn ontworpen voor de particuliere huishouding, veelal van kunststof, zogenaamde activity toys, vallen echter wél onder het WAS wanneer zij geplaatst zijn en bespeelbaar zijn in een publieke ruimte. Dit geldt dus voor activity toys in de kinderopvang, bij horecagelegenheden en bij winkel- en tuincentra.

Is er sprake van een constructie of bewerking die door uiterlijke kenmerken of eigenschappen expliciet uitnodigt tot spelen en daardoor (onaanvaardbare) speelrisico's zoals vallen, beknelling, snijden met zich mee kan brengen? (bijvoorbeeld niet een prullenbak, maar wel een autogeraamte)

Ja Nee → de constructie/inrichting valt niet onder het WAS

↓

Gaat het om een constructie/inrichting die door grootte of gewicht lastig of niet te verplaatsen is door een kind (+/- 5kg)? (Geen speelgoed zoals hobbeldieren, loopwagens, speelgoedauto's, maar wel zgn. 'activity toys')

Ja Nee → de constructie/inrichting valt niet onder het WAS

↓

Is de constructie/inrichting permanent bespeelbaar (meerdere keren te bespelen) en dus niet van eenmalige aard?

Ja Nee → de constructie/inrichting valt niet onder het WAS

↓

Wordt er bij het gebruik van de constructie/inrichting uitsluitend gebruik gemaakt van fysieke kracht van de mens of zwaartekracht?

Ja Nee → de constructie/inrichting valt niet onder het WAS

↓

Bevindt de constructie/inrichting zich op een terrein voor publiek gebruik? (ook wanneer dit door ledenverband beperkt is)

Ja Nee → de constructie/inrichting valt niet onder het WAS

↓

Is er sprake van een constructie/inrichting waarbij de nadruk ligt op ontspanning en vermaak, en niet (primair) op andere functionaliteiten? (bijvoorbeeld behendigheid, lichaamsvoefening- en training al dan niet in combinatie met prestatie en/of competitie- of kunst)?

Ja

↓

De constructie/inrichting is hoogstwaarschijnlijk bij fabricage/ontwerp bedoeld als speeltoestel. De constructie/inrichting is hierdoor direct als speeltoestel aan te merken en valt daarmee onder het WAS. Wanneer een constructie als deze op een publiek terrein aanwezig is, is dit terrein als speelterrein te definiëren.

Nee

↓

Bevindt de constructie/inrichting zich op een speel-/attractieterrein; zijn er al andere voor 'spelen' of attractie) ontworpen toestellen aanwezig? (zoals een wipkip, glijbaan, schommel, klimrek etc.)

Ja

↓

←

De constructie/inrichting is hoogstwaarschijnlijk niet bij fabricage/ontwerp bedoeld als speeltoestel. Door de plaatsing van het toestel in de buurt van andere speel- of attractietoestellen op een publiek terrein (dus speelterrein) en de uiterlijke kenmerken (nodigt uit tot spelen en brengt daardoor risico's met zich mee) kan het toestel indirect als speeltoestel aangemerkt worden en valt daarmee onder het WAS.

Nee

↓

De constructie/inrichting is hoogstwaarschijnlijk niet bij fabricage/ontwerp bedoeld als speeltoestel. Wanneer de constructie/inrichting zich niet op een publiek speel-/attractieterrein bevindt, ongeacht de uiterlijke kenmerken, valt de constructie/inrichting niet onder het WAS.

Voorbeelden van toestellen die wel/niet onder het WAS vallen

Ter verduidelijking worden in tabel 1 en 2 voorbeelden aangegeven die op basis van bovenstaand stroomschema wel of niet onder het WAS vallen.

Tabel 1: Speeltoestellen onder het WAS

Onder het WAS vallen als speeltoestel:

- Producten/inrichtingen/constructies die niet primair als speeltoestel zijn ontworpen en verhandeld (bijvoorbeeld een oude boot, tractor, auto, kunstobjecten), met speelwaarde en bijbehorende risico's en op een speelterrein worden geplaatst.
- Op speelterreinen (doelbewust) geplaatste natuurlijke materialen die zijn bewerkt (gelakt, opengewerkt etc.) of verwerkt in een constructie/opstelling met meerdere/andere (natuurlijke) materialen en door deze bewerking of verwerking expliciet uitnodigen tot 'spelen'.
- Zandbakken en ballenbakken op een (speel-) terrein voor (beperkt) publiek gebruik.
- 'Activity toys' die zich op een (speel-)terrein bevinden waar publiek speelgebruik mogelijk is, zoals bijvoorbeeld in de kinderopvang, bij horecagelegenheden en bij winkel- en tuincentra.
- Luchtkussens, glijkussens, kantelmuren, grote opblaasbare speelkasten, voorzien van een motorische component die niet bijdraagt aan de voortbeweging van personen, met een duidelijk speelelement (springen, rennen, klimmen). (Die niet enkel omheining/begrenzing zijn van een activiteit en daardoor geen onderdeel zijn van het spelen).
- Klimwanden, trampolines (zonder elektrische aanspanner) wanneer deze geplaatst zijn op een speelterrein of onderdeel zijn van een speeltoestel. Klimwanden, trampolines, luchtkussens etc. op braderieën vallen onder het WAS wanneer deze bespeelbaar zijn voor het publiek en er sprake is van een inrichting/constructie die bij ontwerp bedoeld is om meerdere keren te kunnen worden opgezet en gebruikt (dus geen eenmalige inrichting/constructie). Ook klimelementen die aan een schoolmuur gemonteerd zijn, is een klimwand die onder het WAS valt.
- Toestellen die mogelijk bestaan uit enkel natuurlijke materialen (maar wel in een constructie verwerkt zijn en hierdoor expliciet uitnodigen tot spelen) en bijvoorbeeld geplaatst zijn in zogenaamde 'speelbossen'.
- Skelterbanen, rodelbanen die niet motorisch zijn aangedreven en skateboardbanen.
- Veerpontjes, vloten die zich op een publiek speelterrein bevinden en waarbij de nadruk van het gebruik ligt op spelen (speelwaarde en bijbehorende risico's) en niet op transport.
- (Functioneel) meubilair in de kinderopvang met een speelelement
- Bungee-/bungyjumpen; het 'erf springen' is het speelelement en de constructie die direct verbonden is aan dit speelelement valt als speeltoestel onder het WAS. (De veiligheid van de hijskraan valt onder het Warenwetbesluit Machines. De Arbeidsinspectie houdt toezicht op dit onderdeel van het besluit)
- Waterglijbanen en waterspeeltoestellen (geen decoratieve materialen zoals een waterspuitende olifantskop)

NB: Ook speeltoestellen die verhuurd of gehuurd worden en beschikbaar zijn voor publiek gebruik vallen onder het WAS.

Tabel 2: Geen speeltoestellen onder het WAS

Niet onder het WAS vallen als speeltoestel:

- Tijdelijk geconstrueerde bespeelbare objecten, die als element van hun spel door kinderen onder toezicht worden vervaardigd zoals bouwspelplaatsen, zijn geen speeltoestellen en vallen niet onder het WAS.
- Kunstobjecten die buiten speelterreinen geplaatst zijn, ongeacht hun uiterlijke kenmerken.
- Natuurlijke materialen op speelterreinen die niet doelbewust zijn geplaatst met het oogmerk 'spelen' en niet expliciet uitnodigen tot spelen (door bijvoorbeeld een bewerking), zoals boomstammen (bomen).
- Speeltoestellen of spelinrichtingen die gebruikt worden in de huishoudelijke omgeving (particulier gebruik).
- Functioneel meubilair zonder speelelement (bijvoorbeeld in de kinderopvang of in winkels).
- Hobbeldieren, loopwagens, kleine fietsjes, stapelbare blokken, los te plaatsen kleine zandbaktafels etc.
- Veerpontjes, vloten die niet geplaatst zijn op een speelterrein.
- Skibanen, kanobanen (zonder motorische aandrijving) buiten speelterreinen.
- Kratstapelen buiten speelterreinen (bijv. in gymzalen, braderieën, outdoorterreinen etc).
- Toestellen/inrichtingen ten behoeve van outdooractiviteiten (ook abseilen, tokkelen) buiten speelterreinen.
- Toestellen/inrichtingen ten behoeve van zeskamp & spel buiten speelterreinen (behalve lucht-

kussens die onderdeel zijn van spelen- zie luchtkussens in tabel 1).

- Militaire klimobjecten, trimparcoursen, stormbanen, die ook als zodanig gebruikt worden buiten speelterreinen.
- Toestellen/inrichtingen die primair zijn bestemd voor sportbeoefening (zoals klimwanden en trampolines) en geplaatst zijn op voor sportbeoefening bestemde locaties (sporthallen, gymzalen, speellokalen op scholen).
- Toestellen/inrichtingen die specifiek ontwikkeld en toegepast worden voor therapeutische doeleinden.
- Speeltoestellen die al dan niet ontworpen zijn voor de particuliere huishouding en toegepast worden in de particuliere huishouding (waaronder 'activity toys').
- Niet aangepaste (geen toegevoegde speelwaarde en bijbehorende risico's hebbende) pannakooien, basketbaldoelen, volleybalinrichtingen, voetbaldoelen op en buiten speelterreinen.

Attractietoestellen

Wanneer is een inrichting een attractietoestel als bedoeld in het WAS?

Attractietoestellen worden in het Warenwetbesluit attractie en speeltoestellen gedefinieerd als een al dan niet permanent geïnstalleerde inrichting ter voortbeweging van personen, die bestemd is voor vermaak of ontspanning en die aangedreven wordt door een niet- menselijke energiebron.

De betekenis van een inrichting is hier: samenstel van toestellen, constructie. Bij een attractietoestel gaat het om een 'permanente' inrichting/constructie; een inrichting/constructie die bedoeld is bij productie of bij plaatsing op locatie om op de lange(re) termijn gebruikt wordt voor vermaak of ontspanning en die aangedreven wordt door een niet-menselijke energiebron. Het kan dus ook een inrichting/constructie zijn die meerdere keren op- en afgebouwd kan worden. De nadruk ligt dus op recreatie, vermaak en ontspanning en niet op transport, behendigheid, prestatie, competitie, lichaamsvoeding- en training. De inrichting/constructie op zichzelf bepaalt voor het overgrote deel het speelplezier of het spanningsmoment, het gedrag van de gebruiker is van ondergeschikt belang aan het spanningsmoment. De gebruiker zou zich met vertrouwen moeten kunnen overgeven aan de inrichting/constructie.

'Directe' en 'indirecte' attractietoestellen
Het onderscheid kan gemaakt worden in inrichtingen/constructies die direct als attractietoestel aan te merken zijn en inrichtingen/constructies die voornamelijk door hun plaatsing op een bepaalde locatie aan te merken zijn als attractietoestel (*indirect*).

In het eerste geval gaat het om inrichtingen/constructies die bij fabricage/ ontwerp bedoeld zijn als attractietoestel en aan alle bovengenoemde kenmerken

voldoen. Een dergelijk attractietoestel valt echter alleen als attractietoestel onder het WAS wanneer het beschikbaar is gesteld/geplaatst is op een terrein voor publiek gebruik (zie verderop in de tekst voor definitie publiek/privé).

Een inrichting/constructie die niet bij fabricage bedoeld is als attractietoestel (maar bijvoorbeeld als sportinrichting) valt echter alleen als attractietoestel onder het WAS wanneer het aan de eerder genoemde algemene kenmerken voldoet (het kenmerk van ontspanning en vermaak kan hier achterwege blijven) én geplaatst is op een terrein voor publiek gebruik waar minimaal één constructie/inrichting is geplaatst die direct als attractie-/of speeltoestel aan te merken is.

Een voorbeeld van een toestel dat dus in sommige situaties als attractietoestel onder het WAS kan worden aangemerkt is een waterskibaan. Bij een waterskibaan ligt het accent meer op behendigheid, lichaamsvoeding en -training en wordt primair gezien als sportinrichting. De waterskibaan wordt echter als attractietoestel onder het WAS aangemerkt wanneer deze zich geïntegreerd bevindt op een attractie-(en/of speel-)terrein (bijv. een attractiepark). Hetzelfde geldt voor kartbanen, wildwaterkanobanen (motorisch aangedreven) en/of crossbanen.

Het beoogd gebruik en de toepassing van een inrichting/constructie, dat samenhangt met de locatie van een inrichting/constructie, speelt een grote rol in het bepalen of een inrichting/constructie een attractietoestel is volgens het WAS of niet. Deze herziene reikwijdtenotitie gaat nader in op welke inrichtingen/constructies in welke situaties wel of niet als attractietoestel onder het WAS zijn aan te merken.

Publiek/privé attractie (speel-)terrein

Het besluit is uitsluitend van toepassing op attractietoestellen die beschikbaar

zijn gesteld voor publiek gebruik. Er is slechts sprake van particulier gebruik, indien het attractietoestel uitsluitend in de sfeer van de particuliere huishouding wordt gebruikt, waar toezicht van overheidswege inbreuk op de privé-sfeer zou betekenen. Hierbij kan gedacht worden aan een attractietoestel dat zich bevindt in de tuin/op het terrein van een particuliere woning.

Een publiek terrein of plaats waar zich één of meerdere attractietoestellen bevinden die direct als attractietoestellen (of speeltoestellen) aan te merken zijn zoals eerder beschreven kan gedefinieerd worden als een *publiek speel(-attractie)terrein*.

In tegenstelling tot een 'direct' attractietoestel, bepaalt een inrichting/constructie die niet bij fabricage/ontwerp bedoeld is als attractietoestel niet of een terrein een *publiek speel(-attractie)terrein* is.

De aanwezigheid van een dergelijke inrichting/constructie op een *publiek speel(-attractie)terrein* (dan is er dus al minimaal één 'direct' attractietoestel of speeltoestel aanwezig), bepaalt wel of de inrichting/constructie in die situatie als (indirect) attractietoestel onder het WAS kan worden aangemerkt.

De fysieke begrenzing van een *publiek speel(-attractie)terrein* is mogelijk in de praktijk niet altijd eenduidig. Wanneer constructies/inrichtingen die niet direct als attractietoestel aan te merken zijn (zie eerdere uitleg) een vrije en directe ligging hebben ten opzichte van het terrein met andere ('directe') attractietoestellen (en/of speeltoestellen), kunnen deze onder het WAS vallen. Dit zal per situatie beoordeeld moeten worden. Uiteraard blijft het uitgangspunt hierbij het terugbrengen van niet-aanvaardbare risico's ten gevolge van het beoogd gebruik.

Een 'direct' attractietoestel, valt, indien het beschikbaar is voor publiek gebruik, altijd onder het WAS, ongeacht de ligging ten opzichte van een (ander) *publiek speel(-attractie)terrein*.

Stroomschema WAS-Attractietoestellen

Onderstaand stroomschema kan houvast bieden bij het bepalen of een inrichting als speeltoestel onder het WAS valt of niet. Het stroomschema zal mogelijk niet in alle gevallen uitsluitend kunnen geven. In dergelijke gevallen en bij twijfel is het raadzaam de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) te consulteren. De VWA, als toezichhouder op het WAS, kan specifieke situaties toetsen aan het WAS en deze reikwijdte notitie nader interpreteren.

Is er sprake van een (onderdeel van de) constructie/inrichting die wordt aangedreven door niet-menselijke energie, die is geïnstalleerd ter voortbeweging van mensen?

Ja Nee → de constructie/inrichting valt niet onder het WAS

↓

Is er geen sprake van kleine door elektrische energie aangedreven inrichtingen/constructies bestemd voor de voortbeweging van maximaal 3 kinderen, waarvan de 'basis' tijdens de aandrijving niet van plaats verandert? (zoals men die bijvoorbeeld in winkelcentra en op braderieën tegen kan komen, zgn. 'kiddy rides')

Ja, daar is geen sprake van Nee → de constructie/inrichting valt niet onder het WAS

↓

Bevindt de constructie/inrichting zich op een terrein voor publiek gebruik? (ook wanneer dit door ledenverband beperkt is)

Ja Nee → de constructie/inrichting valt niet onder het WAS

↓

Is er sprake van een constructie/inrichting waarbij de nadruk ligt op ontspanning en vermaak, en niet (primair) op andere functionaliteiten? (zoals transport*, behendigheid, lichaamsvoeding- en training al dan niet in combinatie met prestatie en/of competitie)

Ja Nee

↓

De constructie/inrichting is hoogstwaarschijnlijk bij fabricage/ontwerp bedoeld als attractietoestel. De constructie/inrichting is hierdoor direct als attractietoestel aan te merken en valt daarmee onder het WAS.

Wanneer een constructie als deze op een publiek terrein aanwezig is, is dit terrein als attractieterrein te definiëren.

De constructie/inrichting is hoogstwaarschijnlijk niet bij fabricage/ontwerp bedoeld als attractietoestel. Door de plaatsing van het toestel in de buurt van andere attractietoestellen of speeltoestellen op een publiek terrein (dus attractieterrein) is het toestel indirect als attractietoestel aan te merken en valt daarmee onder het WAS.

↓

Bevindt de constructie/inrichting zich op een speel-/attractieterrein; zijn er al andere toestellen aanwezig die als attractie of speeltoestel ontworpen zijn? (zoals een draaimolen, achtbaan etc.)

Ja

↓

←

Nee

↓

De constructie/inrichting is hoogstwaarschijnlijk niet bij fabricage/ontwerp bedoeld als attractietoestel. Wanneer de constructie/inrichting zich niet op een publiek speel-/attractieterrein bevindt, valt de constructie/inrichting niet onder het WAS.

*Transport: Bij vervoer/transport is er in principe sprake van een verplaatsing van passagiers van A naar B. Er is dan geen sprake van eenzelfde in- en uitstappunt. Er kan bijvoorbeeld wel sprake zijn van meerdere tussenliggende uitstaphaltes alvorens weer bij het beginpunt uit te komen. Pas als er sprake is van een vervoermiddel dat door een aangepast uiterlijk en locatie (pretpark/speellocatie) een duidelijke attractieve waarde heeft en/of een afwijkend traject doorloopt waarbij hoogtes of snelheden los van het noodzakelijke voor het vervoer, veranderen, is er sprake van een attractie. Vervoersmiddelen die kentekenplichtig zijn, vallen niet onder het WAS.

Voorbeelden van toestellen die wel/niet onder het WAS vallen

Ter verduidelijking worden in tabel 3 en tabel 4 voorbeelden aangegeven die op basis van bovenstaand stroomschema wel of niet onder het WAS vallen.

Tabel 3: Attractietoestellen onder het WAS

Onder het WAS vallen als attractietoestel:

- Alle op speel-/attractieterreinen uitgebate (elektrisch aangedreven) kartbanen, wildwaterbanen, kanobanen, (water-)skibanen.
- Doolhoven met één of meerdere motorische componenten ter voortbeweging, beschikbaar voor publiek gebruik
- Achtbanen, beschikbaar voor publiek gebruik
- Minicars; dit zijn weliswaar 'kleine' attracties (zie criterium 2), maar deze minicars verplaatsen zich wel degelijk tijdens de aandrijving in een baan.
- Treintjes of ander transportmiddel (bijvoorbeeld kabelbaan) op een speel-/attractieterrein met een duidelijke attractieve waarde, door afwijkend uiterlijk en/of afwijkend vervoersgedrag.
- Kleine aangedreven bootjes die in een vijver in een pretpark een rondje varen (er is geen sprake van verplaatsing van A naar B).
- Kleine aangedreven bootjes die een rondje varen in een pretpark.
- Type attractietoestellen zoals een rodeostier, beschikbaar voor publiek gebruik.
- Scad diving, katapulten, beschikbaar voor publiek gebruik.
- Trampolines met elektrische aanspanner, beschikbaar voor publiek gebruik.
- Draaimolen, beschikbaar voor publiek gebruik.
- Simulators, zoals vliegsimulators, beschikbaar voor publiek gebruik.
- Motorisch aangedreven rodelbanen, beschikbaar voor publiek gebruik.

NB: Ook attractietoestellen die verhuurd of gehuurd worden en beschikbaar zijn voor publiek gebruik vallen onder het WAS.

Tabel 4: Geen attractietoestellen onder het WAS

Niet onder het WAS vallen als attractietoestel:

- Kartbanen/crossbanen buiten speel-/attractieterreinen.
- Voertuigen welke niet op een attractiepark worden geëxploiteerd, aangedreven door een verbrandingsmotor en/of een elektromotor, zoals quads, trikes, golfkar.
- Kabelbanen ten behoeve van transport (begin en eindpunt, geen aangepast uiterlijk of afwijkend vervoerstraject).
- Treinen ten behoeve van transport (begin en eindpunt, geen aangepast uiterlijk of afwijkend vervoerstraject).
- Kleine, elektrisch aangedreven attractietoestellen voor max. 3 personen (kinderen) zoals die op braderieën en in winkelcentra tegengekomen kunnen worden (zgn. kiddyrides).
- Transportmiddelen zonder aangepast uiterlijk of afwijkend vervoerstraject of vervoersgedrag.
- Transportmiddelen met kenteken.
- Huifkarren.
- Waterskibanen buiten attractieterreinen.

*De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
J.F. Hoogervorst.*